

Spørgsmål 69 (EUU Alm. del)

Ministeren bedes redegøre for forskellen mellem det danske retlige forbehold under forfatningstraktaten og reformtraktaten og spørgsmålet om brugen af Grundlovens § 20 – i denne sammenhæng bedes ministeren kommentere siderne 58-62 i Justitsministeriets redegørelse for visse forfatningsretlige spørgsmål i forbindelse med Danmarks ratifikation af traktat om en forfatning for Europa.

Svar:

På grundlag af mandatet fra Det Europæiske Råd til regeringskonferencen og det foreliggende udkast til reformtraktaten vil ordlyden af protokol nr. 5 (Amsterdam-traktaten) om Danmarks stilling blive ændret, således at protokollen svarer til protokol nr. 20 til forfatningstraktaten om Danmarks stilling.

Der vil selvsagt være ganske enkelte forskelle af rent teknisk karakter (ændrede artikelhenvisninger m.v.), som ikke berører indholdet. Hertil kommer en ny bestemmelse, som gør det klart, at Danmark ikke bliver forpligtet af regler vedtaget i Unionen om persondatabeskyttelse i relation til medlemsstaterne for så vidt angår samarbejdet inden for politi og strafferet.

For god ordens skyld bemærkes, at det ikke kan udelukkes, at britiske ønsker om præciseringer i de britiske protoller på grundlag af mandatet kan føre til lignende præciseringer i RIA-bestemmelserne i den danske forbeholdsprotokol.

Danmarks mulighed for at ændre det retlige forbehold fra det nuværende absolutte forbehold mod deltagelse i retligt samarbejde på overstatsligt grundlag til en "opt-in" ordning (tilvalgsordning) vil derfor, hvis reformtraktaten træder i kraft ganske svare til, hvad der ville have været gældende, såfremt forfatningstraktaten var trådt i kraft.

Dette indebærer, at Danmark, på grundlag af reformtraktaten, vil kunne meddele EU, at man overgår til en "opt-in" ordning på ganske samme fremgangsmåde, som hvis forfatningstraktaten var trådt i kraft.

For så vidt angår de danske procedurer, som vil skulle følges for at udnytte adgangen til at overgå til en "opt-in" ordning, bemærkes, at det følger af det nationale kompromis fra 1992, at en ændring af de danske forbehold først vil kunne gennemføres, når der er taget stilling hertil ved folkeafstemning i Danmark.

Det fremgår endvidere af side 58-62 i Justitsministeriets redegørelse for visse forfatningsretlige spørgsmål i forbindelse med Danmarks ratifikation af traktat om en forfatning for Europa, som spørgeren henviser til, at en overgang til en "opt-in" ordning vil nødvendiggøre, at proceduren i grundlovens § 20 følges. I denne del af Justitsministeriets redegørelse drøftes endvidere, på hvilket tidspunkt en sådan procedure i henhold til grundlovens § 20 kan ske. Redegørelsen konkluderer, at det vil være muligt at gennemføre en sådan beføjelsesoverladelse på det tidspunkt, hvor Danmark generelt måtte beslutte at tilslutte sig opt-in ordningen.

I tilslutning hertil bemærkes, at det fremgik af selve lovforslaget om dansk tilslutning til forfatningstraktaten, at loven ikke indebar en sådan overladelse af beføjelser inden for det retlige samarbejde i forfatningstraktatens afsnit om et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed. En ny lov iht. grundlovens § 20 ville derfor have været nødvendig, for at Danmark ville kunne tilslutte sig opt-in ordningen. Dette var i overensstemmelse med den politiske aftale om Danmark i det udvidede EU, som var indgået i tilslutning til forfatningstraktaten mellem Regeringen (Venstre og Det Konservative Folkeparti), Socialdemokraterne, Socialistisk Folkeparti og Det Radikale Venstre, og som er gengivet i bemærkningerne til lovforslaget. I en omtale af de danske forbehold hedder det heri, at "[e]n ændring af Danmarks særlige stilling kan kun ske ved senere særskilt folkeafstemning".

En dansk overgang fra det nuværende absolutte forbehold vedrørende det retlige samarbejde til en opt-in ordning (tilvalgsordning) på grundlag af reformtraktaten vil således skulle ske gennem vedtagelse af en lov iht. Grundlovens § 20 og afholdelse af folkeafstemning på ganske samme måde som det var forudset, såfremt forfatningstraktaten var blevet vedtaget.